

Stanovisko Bankovej rady NBS

Banková rada prerokovala a vzala na vedomie materiál Ekonomický a menový vývoj – jar 2024.

Najnovšia predikcia ekonomického vývoja analytikov NBS ráta s pomalším rastom slovenskej ekonomiky v tomto roku v porovnaní s predošlými odhadmi. Finančná situácia domácností sa pritom zlepšuje. Tá sa však zatiaľ premieta skôr do obnovy finančných rezerv ako do spotreby. Predpoveď očakáva, že takýto vývoj bude pokračovať a k viditeľnému medziročnému rastu spotreby domácností dôjde až v druhej polovici tohto roku. Navyše očakávané oživenie v ekonomikách našich kľúčových partnerov sa opäť odsúva. Tento faktor bude doliehať na exportnú výkonnosť našej ekonomiky.

Dobrou správou z predikcie je, že o čosi pomalší rast v roku 2024 by slovenská ekonomika mohla dobehnúť v nasledujúcich rokoch. Predpokladom toho je však pokračujúce oživenie v domácom dopyte, ako aj priaznivé podmienky v medzinárodnom prostredí.

Rast cien naďalej spomaľoval. Prispievalo k tomu predovšetkým odznievanie inflačných tlakov zo zahraničia. Priestor na ďalšie znižovanie rastu cien sa však už výrazne zúžil. Najnovšia predikcia tak predpovedá infláciu v nasledujúcich rokoch približne na súčasnej úrovni. Analytici hodnotia riziká pre výkonnosť ekonomiky ako vychýlené smerom nadol, pričom v prípade inflácie je skôr možnosť, že bude mierne vyššia. Banková rada zdieľa takéto hodnotenie.

Očakávaný inflačný vývoj naďalej obkolesuje neistota prameniaca z nejasného vývoja na trhoch s rôznymi energetickými komoditami. Súčasný priaznivý vývoj prispieva k zmierňovaniu tlakov zo strany nákladov firiem. Avšak do budúcnosti nemožno vylúčiť ďalšiu volatilitu. Trhové ocenenia naznačujú väčšiu pravdepodobnosť rastu cien. V domácom prostredí navyše stále nie je úplne vyjasnená politika v oblasti cien pre domácnosti na ďalšie roky.

Napätá situácia na trhu práce, v závere predchádzajúceho roka podporená aj vyšším odlevom pracovnej sily do predčasného dôchodku, môže vyústiť do zvýšených mzdových nákladových tlakov pre firmy. Toto vytvára dodatočné riziko pre udržateľnosť konkurencieschopnosti domácej výroby.

Pre posilnenie odolnosti slovenskej ekonomiky voči prípadným šokom je dôležité, na rozumne zvolenom horizonte, najprv stabilizovať a neskôr zvrátiť vývoj miery zadlženosti verejného sektora. To si vyžiada dodatočné opatrenia v oblasti verejných financií. Z analýzy citlivosti predikcie NBS vyplýva, že prípadná razantná konsolidácia, ktorá by bola v súlade s prísnou interpretáciou nových rozpočtových pravidiel z úrovne EÚ, by ekonomiku spomalila v citelnej miere. Avšak vzhľadom na očakávané oživenie ekonomiky by životná úroveň ľudí napriek tomu viditeľne rástla. V budúcnosti teda existuje manévrovací priestor pre postupné ozdravenie verejných financií citlivé na spoločenskú stabilitu a sociálny zmier.

Rizikom pre budúci ekonomický rast je aj konkurencieschopnosť európskej ekonomiky a tiež schopnosť našej ekonomiky generovať rast produktivity. V tejto situácii sú veľmi potrebné opatrenia posilňujúce fungovanie jednotného trhu EÚ. Na Slovensku by v reformnej agende nemalo chýbať posilnenie inovačného potenciálu ekonomiky, ako aj kvality a dostupnosti pracovnej sily.